

njem poletju, sprejet pa naj bi bil do konca leta. Možnost dozidav in adaptacij stanovanjskih objektov bo opredeljena v pravičniku. Menimo, da ni vsebinskih razlogov, ki bi preprečevali parcialne gradbene posege še pred sprejetjem zazidalnega načrta, s tem da bi o njih na osnovi vnaprejšnjih dogovorjenih meril odločal izvršni svet skupščine občine. Zato predlagamo, da KS Hinko Smrekar zbere konkretne interese in potrebe. Nato bi na skupnem razgovoru s projektanti zazidalnega načrta in predstavniki komunalne skupnosti določili nadaljnji postopek in morbiti v obliki skupne vloge zadevo obravnavali na izvršnem svetu.

Odgovor pripravil:
Komite za urejanje prostora

Vprašanje:

V gozdu Rožnik in Šišenskem hribu ob trim stezi leži že več let podrti drevje (hlodovina in smrekovina), ki trohni in propada. Delegacija vprašuje, kdo je odgovoren za to?

Krajevna skupnost kom. Staneta II

Odgovor:

Na podlagi odloka o komunalnih dejavnostih na območju ljubljanskih občin (Ur. list SRS, št. 45/82) se šteje vzdrževanje gozdov Rožnika in Šišenskega hriba za komunalno dejavnost, ker se gozdni sestoji tega območja urejajo kot parkovno urejeni gozdni sestoji.

Ne glede na status urejanja teh gozdov je gospodarjenje z njimi vezano za njihovo zemljiško posestno stanje. Na območju Rožnika in Šišenskega hriba je okoli 1/3 gozdnih parcel v družbeni lasti, 2/3 pa v zasebni lasti. To so omejitve, ki onemogočajo normalno in celovito gospodarjenje z gozdovi tega območja.

V gozdovih, ki so v družbeni lasti, opravlja vsa vzdrževalna dela Komunalno podjetje Ljubljana, TOZD Rast, vključno s sanitarno sečnjo (odstranitev bolnega in poškodovanega drevja). Dela izvajamo tekoče, v letu 1984 so bila opravljena do meseca aprila.

V gozdovih, ki so v zasebni lasti, lahko na podlagi veljavnih predpisov KPL TOZD Rast izvaja le odkazilo za sečnjo gozdnega drevja. Izdelavo ter spravilo gozdnih sortimentov pa je dolžan opraviti lastnik gozda.

Ker je odstranitev bolnega in poškodovanega gozdnega drevja nujen varstveni ukrep, smo obvestili vse lastnike o stanju v njihovem gozdu in jih opozorili na skrajni rok za izvršitev varstvenih ukrepov (sanitarna sečnja). O tem smo obvestili tudi pristojne upravne organe (inšpekcijsko službo). Kljub urgencam večje število gozdnih posestnikov potrebnih ukrepov ni izvedlo. Tako ostaja še vedno po žledu poškodovano in podrti drevje ter gozdni sortimenti v gozdu, kar predstavlja potencialno nevarnost za razvoj gozdnih škodljivcev in boleznih.

Predlagamo, da v skladu z 9. členom odloka o zelenih površinah v naseljih na območju ljubljanskih občin (Uradni list SRS, št. 6/83) komunalna inšpekcija mestne uprave inšpekcijskih služb določi lastnikom skrajni rok za odstranitev odkazanega poškodovanega drevja (junij); oziroma da občinski upravni organ, pristojen za komunalno, odredi, da ta dela opravi komunalna organizacija — KPL, TOZD Rast.

Predlagamo, da se izda nalog za kompleksno popravilo poškodovanega in bolnega drevja v gozdovih ožjega zelenega pasu mesta Ljubljana za območje občine in da se za izvršitev teh del zagotovijo potrebna sredstva.

Odgovor pripravilo:
Komunalno podjetje, TOZD Rast

Vprašanje:

V zvezi z izgradnjo otoka ŠS 218/3 želimo vedeti, kdo nam zaradi povečanja prebivalstva zagotavlja izgradnjo infrastrukturnih objektov, kot so poleg šole še vrtec, trgovina in drugi objekti?

Krajevna skupnost Vodice

Odgovor:

Terminski plan izgradnje objektov družbenega standarda v območju Vodice v zvezi s stanovanjsko gradnjo v otoku ŠS 218/3 Vodice bo predmet samoupravne razprave ob izdelavi družbenega plana občine za prihodnje srednjeročno obdobje. Družbeni plan bo sprejet na občinski skupščini. Odločitev, ki bo opredeljena v družbenem planu, bo obvezujoča za delo strokovnih in upravnih služb v prihodnjem srednjeročnem obdobju.

Odgovor pripravil:
Komite za urejanje prostora

Vprašanje:

Delegacija postavlja vprašanje, kdaj bodo postajališča mestnega prometa, proge 15, na območju krajevne skupnosti Medvode opremljena z nadstrešnicami.

Krajevna skupnost Medvode

Odgovor:

V Ljubljani se financira postavitve postajališčnih nadstreškov iz dveh virov: po programu dela TOZD Mestni potniški promet se nabavljajo konstrukcije s streho, zemeljska dela pa financirajo komunalne skupnosti. Komunalne skupnosti pa lahko v okviru svojih programov tudi samostojno opremljajo postajališča z nadstreški.

Pri ogledih in določanju lokacij sodelujejo predstavniki komunalne skupnosti, Zavoda za izgradnjo Ljubljane, mestnega komiteja za komunalno gospodarstvo, promet in zveze in TOZD Mestni potniški promet.

Pri izbiri lokacije se upoštevajo prostorske možnosti, s tem, da imajo prednost postajališča, kjer vstopa več potnikov (bolj frekventna).

Odgovori pripravil:
Integral, TOZD MPP

Odgovor:

V programu komunalne skupnosti za leto 1984 je predvidena izgradnja podložnih plošč za postavitve nadstreškov na treh lokacijah, med temi pa ni zajeta postavitve nadstreškov v Medvodah. Krajevni skupnosti zato predlagamo, da se ta investicija upošteva pri pripravi programa za leto 1985.

Odgovor pripravila:
Komunalna skupnost Šiška

Vprašanje:

Delegacija opozarja, da kljub večkratnim razgovorom in zagotovitvami, da se bo stanje s preskrbo vode na območju Smednika izboljšalo, ostaja še naprej nespremenjeno.

Krajevna skupnost Smednik

Odgovor:

Oskrba s pitno vodo na širšem območju Smednika je kritična zlasti v zimskem času, ko Agrokombinat Emona v Hrašah troši prekomerne količine vode, pri čemer pa obstoječi vodohram v Smedniku tej porabi ni kos. V lanskem letu je bila ojačana vodovodna povezava od Zbilj do Podreč, ki pa bo lahko zagotavljala zadostne količine pitne vode šele po rekonstrukciji celotne trase kranjskega vodovoda od Mavčič do Kranja. Gradnja dodatnega vodohrama v sedanjem obdobju ni predvidena. Dotlej bo potrebno vložiti napore v uskladitev porabe pitne vode na tem območju predvsem s tehničnimi ukrepi, ki bodo zmanjšali porabo Agrokombinata Emona v zimskem času. V ta namen bo v prihodnjih tednih potrebno organizirati razgovor s predstavniki Agrokombinata, komunalne skupnosti, krajevne skupnosti in Vodovoda Kranj.

Odgovor pripravil:
Komite za urejanje prostora

SKUPŠČINA OBČINE
LJUBLJANA-ŠIŠKA

**Komite za ljudsko obrambo
in družbeno samozaščito**

POLITIČNOVARNOSTNA OCENA RAZMER V OBČINI LJUBLJANA-ŠIŠKA ZA LETO 1983 IN TEKOČE OBDOBJE

UVOD

Ocena za leto 1983 in tekoče obdobje leta 1984 izhaja in temelji na globalno političnovarnostni oceni in ugotovitvah letne programske konference zveze komunistov in drugih družbenopolitičnih organizacij in organov za notranje zadeve ter na ocenah političnovarnostnih razmer v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih, ki so jih posredovale v okviru razgovorov oziroma pisnih ocen osnovne organizacije ZK in komiteji za SLO in DS.

Kljub zaostrenim pogojem gospodarjenja in življenja so politične razmere dobre. To se kaže na eni strani v pomembnih rezultatih, ki smo jih dosegli pri gospodarjenju in obvladovanju perečih problemov, na drugi strani pa tudi

v intenzivnejšem političnem delu, ki zajema vse širši krog delovnih ljudi in občanov.

Neprestano pa se moramo zavedati, da so razmere v neposredni odvisnosti od ekonomskih razmer oziroma organiziranosti in učinkovitosti subjektivnih sil pri razreševanju ključnih vprašanj skozi sistem socialističnega samoupravljanja.

Ocena političnovarnostnih razmer pa ne more biti popolna brez upoštevanja izredno zapletenih razmer v svetu. Te se na gospodarskem področju vztrajno slabšajo (upadanje gospodarske rasti, nezaposlenost, energetski problemi, ...), razlike med razvitim Severom in nerazvitim Jugom pa se povečujejo. Vse to pa ob medblokovskem zaostrovanju odnosov, naraščajočo oboroževalno tekmo postavlja politične odnose v okviru hladne vojne po koncu II. svetovne vojne. Zaradi geostrateškega položaja SFRJ in s tem Slovenije ter naše družbenopolitične skupnosti kot njenega sestavnega dela, našega notranjega samoupravnega socialističnega razvoja, odprtosti ter samostojne neuvrščene zunanje politike imajo te razmere poseben pomen.

1. Oris družbenoekonomske, samoupravne in družbenopolitične dejavnosti družbenopolitične skupnosti

Območje občine Ljubljana-Siška se nahaja na severozahodnem delu Ljubljane in je po površini druga največja izmed petih ljubljanskih občin.

Z industrializacijo in pospešeno stanovanjsko izgradnjo število prebivalstva narašča hitreje kot v Ljubljani. Trenutno je v občini 86.439 prebivalcev, kar predstavlja 27 % prebivalstva Ljubljane.

Od skupnega števila 36.060 zaposlenih je v gospodarstvu 32.002, v negospodarstvu 4.051 in v samostojnem osebnem delu 1.496 delavcev. Značilna je tudi visoka migracija zaposlenih med občani in tudi širše.

Industrijsko je Šiška ena izmed najbolj razvitih občin v Sloveniji. Dve tretjini celotnega gospodarstva je industrija, ki temelji na strojogradnji (TZ Litostroj, IMP, Agrostroj, ŽG-Mostovna ...), elektroindustriji (Iskrine organizacije združenega dela, Savske elektrarne TOZD Elektrarna Medvode), bazični industriji (Color, Aero TOZD Tovarna celuloze in papirja, Lek, Donit ...) in živilski industriji (Slovin, Union, Fructal-Alko TOZD Alko ...). Med ostalimi panogami so še pomembna trgovina in promet (Emona, Mercator, ABC Pomurka, Vektor), tekstilna industrija (Dekoratívna, Rašica, Tekstil ...). Delež investicij v modernizacijo in rekonstrukcijo obstoječih proizvodnih kapacitet je omogočil proces preobrazbe v tehnološko sodobnejšo proizvodnjo in s tem omogočil uspešnejši prodor na tuje tržišče.

Na območju občine je 55,4 % otrok vključenih v 8 vzgojnovarstvenih organizacij. Osnovno šolo obiskuje 9.100 učencev v 15 osnovnih in 4 podružničnih šolah. Na področju usmerjenega izobraževanja delujejo 4 srednje šole. V letu 1983 pa se je na območju občine priselila Višja tehniška varnostna šola, ki je sestavni del Univerze Edvard Kardelj.

Za izvajanje zdravstvenega varstva so poleg obratnih ambulanz še dva zdravstvena doma z enotami in bolnica dr. Petra Držaja v sestavi Kliničnega centra.

Organ občine kot družbenopolitične skupnosti je skupščina, ki jo sestavljajo zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor, njen izvršilni organ pa je izvršni svet. V temeljne delegacije je vključenih ca. 3.500 delegatov. Na območju družbene dejavnosti deluje 9 samoupravnih interesnih skupnosti s ca. 4.500 delegati.

Delovni ljudje in občani uresničujejo samoupravne pravice in dolžnosti samoupravno in družbenopolitično organizirani v 31 krajevnih skupnostih in 194 organizacijah združenega dela. V okviru občine delujejo znotraj SZDL kot fronte subjektivnih socialističnih sil še ostale družbenopolitične organizacije. Poleg njih pa v okviru SZDL delujejo tudi družbene organizacije in društva, kot so ZAVS, rdeči križ, zveza prijateljev mladine, zveza tabornikov, športna, kulturna, gasilska in druga društva.

2. Ocena delovanja družbenopolitičnega in družbenoekonomskega sistema socialističnega samoupravljanja

a) Uresničevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov

V preteklem letu so bila v ospredju prizadevanja za uresničevanje ciljev ekonomske stabilizacije na samoupravnih

osnovah v vseh sredinah. V zvezi s tem je bila dosežena visoka stopnja mobilnosti delovnih ljudi in občanov na temelju spoznanja o resnosti družbenoekonomskih razmer.

O srednja pozornost je bila namenjena izpolnjevanju plansko dogovorjenih nalog v zvezi z izvozom, ohranjanjem rasti industrijske proizvodnje, povezovanjem dela in sredstev, sanaciji izgubašev, uveljavljanjem drobnega gospodarstva, produktivnim zaposlovanjem, prestrukturiranjem gospodarstva, tehnološkim razvojem in napredkom, delitvijo po rezultatih dela, krepitvijo kmetijstva, obvladovanjem vseh oblik porabe, uveljavljanjem svobodne menjave dela, krepitvijo samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja itd.

— Organiziranost trgovine, živilskopredelovalne industrije in primarne proizvodnje prehrabnih proizvodov, preskrba občanov vpliva na politično razpoloženje. Preskrba z osnovnimi prehrabnimi artikli je bila še dokaj normalna v primerjavi z letom 1982 kljub temu, da občasno še primanjkuje določenih proizvodov.

Dejavniki, ki so zavirali intenzivnejšo gospodarsko rast v preteklih letih, so zvečini še večji meri vplivali na rezultate gospodarjenja tudi v letu 1983. Več kot 70 % organizacij združenega dela je bilo slabo oskrbljenih s surovinami in repromaterialom, še vedno obstaja razkorak med cenami surovin in cenami končnih izdelkov in še vedno so prisotni pritiski ter izsiljevanje proizvajalcev surovin za večanje cen in devizno udeležbo pa tudi reprodukcijske verige niso zaživele. To je eden od pomembnih razlogov slabe oskrbljenosti gospodarstva.

Visoka rast celotnega prihodka in dohodka je v veliki meri posledica visoke rasti cen, ki so še posebej glede na to, da so bile del leta zamrznjene, čezmerno narasle ter v veliki meri izničevale prizadevanja zdravih in uspešno usmerjenih organizacij združenega dela.

Močno je narasel tudi del dohodka za plačilo obresti, kar je posledica velike zadolženosti gospodarstva in povečanih obrestnih mer, pa tudi finančne nediscipline med porabniki družbenih sredstev.

Kljub zaostrenim gospodarskim razmeram in vrsti tudi objektivnih težav pa rezultati gospodarjenja (industrijska proizvodnja +9,9 %, družbeni proizvod +1,5 %, konvertibilni izvoz +3 %, konvertibilni uvoz +3 %) kažejo, da so osnovne naloge iz resolucije o politiki izvajanja plana občine v preteklem letu uresničene. Tako so se v lanskem letu povečali industrijska proizvodnja, družbeni proizvod in konvertibilni izvoz. Konvertibilni uvoz, osebni dohodki, skupna in splošna poraba pa so se gibali v okviru resolucijskih usmeritev. Podobna so gibanja tudi v letošnjem letu (I—IV 1984 industrijska proizvodnja +6,3 %, konvertibilni izvoz +27 %).

— Poprečni osebni dohodek na zaposlenega v občini se je v letu 1983 povečal za 25 % in je znašal 19.957 din (24.358 din v I—III 1984). Realni dohodek na delavca pa je bil za 9,9 % manjši kot v letu 1982. Problematika delitve sredstev za osebne dohodke, ki v veliki meri vpliva na produktivnost dela, ostaja še vedno odprta. Nerazvito in nedosledno izpeljano nagrajevanje po rezultatih dela ter naraščanje uravnilovke destimulativno deluje na uspešnejše delo in gospodarjenje. Ob tem je problematika delavcev z najnižji osebnimi dohodki vedno bolj prisotna. Po nizkih osebnih dohodkih izstopajo delavci, zaposleni v gradbeništvu ter delavci iz šolstva, zdravstva in socialnega varstva. Osebni dohodki so hitreje naraščali v gospodarstvu (za 25,6 %) kot negospodarstvu (za 20,6 %).

Izgube v občinskem gospodarstvu so se po obsegu močno povečale. Več kot 85 % celotne izgube predstavlja izguba Petrola DO Zemeljski plin, Sicer pa so izgubo pokazale še Savske elektrarne TOZD Elektrarna Medvode, Gorenje-Tiki, Kompas TOZD Motel Medno, Iskra Avtoelektrika TOZD Tovarna žarnic, SGP Stavbenik TOZD GO Ljubljana in GP Objekt.

Razlogi za izgubo so v neusklijeni rasti cen, spremenjenem tečaju dinarja pa tudi v neuveljavljeni svobodni menjavi dela ter razdrobljenosti in nepovezanosti gospodarstva. Vse več organizacij združenega dela, ki imajo izgubo, dokazuje objektivnost svojih izgub, ki naj bi jih pogojevale razmere na tržišču. Ne glede na sprejeto politiko cen, s katero naj bi upočasnili njihovo rast in zmanjšali inflacijo, pa bodo predvidene podražitve zaostrele socialne razmere delavcev in občanov. V OZD pa se likvidnostne razmere slabšajo in ogrožajo normalno poslovanje in izplačilo OD.

V organizacijah združenega dela, ki so poslovale z izgubo, so bile ob pomoči organov zveze komunistov, sindikata in izvršnega sveta izdelane analize in ocene družbenoekonomskih razmer ter ovrednotena realnost sanacijskih programov. Različna narava izgub pa je pogojevala tudi diferenciran pristop v politični akciji znotraj družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov.

Zaskrbnjuječe je tudi dejstvo, da narašča število organizacij združenega dela, ki poslujejo z minimalno akumulacijo in ki lahko ob nadaljnjem slabšanju pogojev poslovanja pridejo pod mejo rentabilnosti. V večini teh organizacij združenega dela že izvajajo programe ukrepov za odstranitev motenj v poslovanju.

— Uspešni so rezultati v občini na področju zunanjetrgovinske menjave. Sicer še vedno ostaja dejstvo, da deset organizacij združenega dela (Iskra Center za elektrooptiko, Slovina DO Slovenijavino, Litostroj, Lek, Avtomontaža, Donit, Iskra ŠP TOZD TV Pržan, Color, Aero TOZD Tovarna celuloze in papirja in Dekorativna) ustvari več kot 80 % konvertibilnega izvoza občine, vendar so občutni rezultati tudi v drugih organizacijah združenega dela, ki so izvoz na konvertibilno povečale več kot dvakrat (npr. Iskra Mikroelektronika v ustanavljanju, Iskra Avtomatika, Iskra Elektrozveze, IMP DO IKO).

Izvojni rezultati so prav gotovo v veliki meri tudi rezultat odločne politične akcije na osnovi spoznanja, da vključevanje v mednarodno delitev dela postaja bistveni razvojni dejavnik gospodarstva. Prodrlo je spoznanje, da je izvozna orientacija sestavni del prizadevanj za uresničevanje ciljev dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije in bistveni razvojni dejavnik gospodarstva.

V velikem delu gospodarstva je spoznana pogojenost izvoza z uvozom in ohranjanjem proizvodnje tudi za domači trg.

— **Še vedno ostaja omejitveni dejavnik uspešnega gospodarjenja in večjega prodora na zahtevnejše tržišče razdrobljenost organizacij združenega dela v smislu samoupravne, ekonomske, pa tudi tehnološke in proizvodne nepovezanosti.** Proces združevanja dela in sredstev poteka prepočasno kljub nekaterim pozitivnim premikom.

Beležimo tudi nekaj primerov združitve, ko so načrtovani cilji združevanja ostali neuresničeni. To je vzbudilo revolt in nezaupanje delavcev v predloge strokovnih služb, pa tudi v lastne družbenopolitične organizacije in povzročilo dezintegracijske težnje.

Okrepile so se pobude za samoupravne reorganizacije znotraj delovnih organizacij, ki v končni fazi pomenijo ukinitje temeljnih organizacij združenega dela. Predlogi oziroma pobude le redko vsebujejo temeljite družbenoekonomske analize razmer in učinkovitost dosedanjega dela. Nesprejemljivi so poizkusi, da bi neskladja med samoupravno organiziranostjo in medsebojnimi odnosi pri ustvarjanju, pridobivanju in razporejanju dohodka razreševali zgolj z reorganizacijami namesto z uveljavljanjem dohodkovnih odnosov. Edini argument za reorganizacijo ne more biti ukinitje temeljnih organizacij združenega dela zaradi »cenejšega poslovanja«, pač pa je pri tovrstnih presojah treba v večji meri upoštevati zakon o združenem delu, rešitve pa morajo iti v smeri krepitve samoupravne vloge delavca pri obvladovanju celotnega ustvarjenega dohodka v združenem delu.

— Dohodkovno povezovanje in združevanje sredstev znotraj reprocelot na podlagi samoupravnega sporazumevanja je v zastoju. Srečujemo se z nerazumevanjem kategorije skupnega prihodka in skupnega dohodka, zlasti pri delitvi ustvarjenega na zunanjih trgih. Primeri nespoštovanja sprejetih sporazumov, njihovo nesankcioniranje, prevladovanje posamičnih interesov, izsiljevanje cen — vse to postaja sestavni del odnosov v gospodarstvu, ki so pogojeni z zastojem pri krepitvi samoupravne vloge delavca v združenem delu. Kopičenje administrativnih ukrepov postavlja delavca ob rob in zmanjšuje interes delovnih ljudi in občanov za ustvarjalno (so)oblikovanje odločitev.

— **Obstaja nekaj žarišč gospodarske nestabilnosti, ki vplivajo tudi na politično razpoloženje znotraj delovnih kolektivov, imajo pa svoje posledice tudi v širši družbeni skupnosti.** Slabe ekonomske razmere v posameznih sredinah pogojujejo tudi slabe politične razmere. Izsiljeni sestanki, prekinitve dela in druge manifestacije političnega nerazpoloženja so bile izzayne pretežno v OZD z nizkimi osebnimi dohodki. Povsod, kjer so prekinitve bile, pa osebni dohodki niso bili edini razlogi, temveč tudi nejasnost

glede nadaljnjih razvojnih perspektiv, nerazviti samoupravni odnosi...

— Mestni in obmestni potniški promet se je moral prilagoditi spremenjenemu delovnemu času in obvladati povečan obseg dela, saj so s premikom delovnega časa prometne konice bolj strnjene, z omejitvenimi ukrepi pri porabi bencina pa obseg dela povečan. Zaradi tega še bolj izstopa vprašanje zagotavljanja tako enostavne kot razširjene reprodukcije. Potrebe po novih vlaganjih so vedno večje, ekonomski položaj delovne organizacije pa je zaskrbnjujoč.

V letošnjem letu se bo z nabavo novih avtobusov in generalnim popravilom starih kvaliteta prevozov izboljšala, potrebna pa bodo še velika vlaganja v obnovo voznega parka, saj je le četrtina vozil starih manj kot 7 let, kar je normalna uporabna doba avtobusov.

— V preteklem letu je bila v kmetijstvu dosežena predvidena rast tržne proizvodnje. Najpomembnejša naloga je bila v ohranjanju in zagotavljanju obdelave kmetijskih površin, kjer je dosežena visoka stopnja izkoriščenosti zemljišč. Komascije in melioracije potekajo v skladu s sprejetimi plani.

— Z izvajanjem planiranih nalog na področju gostinstva in turizma še zdaleč ne moremo biti zadovoljni, kar velja še posebej za razvoj kmečkega turizma. Slabša se ponudba pa tudi kvaliteta storitev ni zadovoljiva. Sanitarna inšpekcija neprestano opozarja na nepravilnosti in slabo higiensko stanje v nekaterih lokalih, posluhuje pa se tudi najstrožjih ukrepov (zapora kuhinje in podobno).

Več uspeha beležimo pri izletniškem in rekreacijskem turizmu, kar pa je tudi posledica pomanjkanja naftnih derivatov in njihovih visokih cen.

— **Razprave o razvoju drobnega gospodarstva v občini so pokazale, da drobno gospodarstvo ne napreduje,** ima pa lahko pomembno funkcijo pri uresničevanju ciljev dolgoročne ekonomske stabilizacije, zlasti na področju izpopolnjevanja ponudbe storitev ter pri zadovoljevanju potreb občanov in gospodarstva s storitvami in določenimi izdelki. Kljub sprejetim sklepom ni občutnih novih rezultatov, pri čemer poseben problem predstavlja razvoj deficitarnih storitvenih dejavnosti v soseskah. Pomembno vlogo ima davčna politika, politika obrtnih cen, pa tudi ustvarjanje pogojev za izgradnjo oziroma najem poslovnih prostorov.

— Kljub zaostrenim gospodarskim razmeram, ki pogujejo padanje kupne moči, na stanovanjskem področju **večjih zamud pri graditvi stanovanj ni,** razen pri izgradnji stanovanj iz solidarnostnega sklada. Postavlja pa se vprašanje bodočih stanovanjske gradnje v občini in v Ljubljani, saj pripravljenih zemljišč praktično ni več. Zato je izredno pomembno, da vsi pristojni dejavniki dosledno izvajajo dogovorjeno politiko, saj le tako ne bo prišlo do večjih zaostretev na tem področju. Pri tem je še vedno odprto vprašanje neustrezne samoupravne organiziranosti stanovanjske skupnosti.

Razrešuje se sanacija Draveljske gmajne, pospešeno pa teče tudi izgradnja soseske Stara cerkev. Novih nasilnih vselitve ni, deložacije pa tečejo dokaj normalno, prav tako pa se je zmanjšalo tudi število barak.

Poseben problem predstavlja slabo delovanje strokovnih služb samoupravne stanovanjske skupnosti, ZIL in Stanivesta, čemur moramo posvetiti več pozornosti. Posledica neurejenih odnosov in neveljavljanja svobodne menjave dela se kaže v nenamenskem uporabljanju solidarnostnih sredstev, prekoračitvi pooblastil pri zamenjavi stanovanj, neobveščanju samoupravnih organov stanovanjske skupnosti itd. ...

— Na področju komunalnega gospodarstva ni večjih težav in problemov razen v izvenmestnem področju. Občasno prihaja do slabe oskrbe z vodo. Še vedno je odprto vprašanje nekaterih krajevskih pokopališč, težave pa so tudi pri zagotavljanju prevoza zlasti delavcev na delo in z dela iz bolj oddaljenih krajev. Odprti so še problemi toplofikacije in plinifikacije določenih stanovanjskih naselij, onesnaževanje zraka in okolja, ureditev kanalizacije in cest ter drugo. Vse to so lahko žarišča nezadovoljstva, zato je treba željam in zahtevam krajanov bolj prisluhniti in pospešeno v okviru materialnih možnosti probleme tudi razreševati.

Tudi na tem področju je veliko težav in problemov zaradi neustreznega in nezadostnega delovanja strokovnih služb.

— Poseganje v prostor lahko povzroča veliko problemov in je tako stalno žarišče za nastajanje izrednih razmer. Prav tu se srečujemo z veliko nasprotovanji, lokalizma, privatnolastniškim obnašanjem in s tem, da so občani vse premalo osveščeni za zagotavljanje širših družbenih interesov.

Letos je bilo največ težav pri sprejemanju urbanističnega načrta Medvod, trenutno je v fazi osnutka urbanistični načrt Tacna, Šmartna, Gameljn, Šentvida in Medvod, ki prav tako povzroča nasprotovanja, posamezniki pa se celo poslužujejo zbiranja podpisov in delujejo mimo SZDL in organov družbenopolitične skupnosti, da bi tako uveljavili svoje zahteve, ki so sicer lahko upravičene. Pri tem je velikokrat vprašljiva tudi ustreznost vloge upravnih organov, ki bi lahko s pravočasnim, ustreznim pristopom in informiranjem take pojave preprečili. Istočasno pa bi morali z zagotavljanjem zakonitosti več prispevati k preprečevanju in odpravljanju črnih gradenj ter barakarskih naselij.

b) Značilnosti razmer, delovanja in razvoja političnega sistema in krajevne samouprave

Utrjevanje socialističnih samoupravnih odnosov odločujoče vpliva na krepitev samoupravne zavesti in razpoložljivosti delovnih ljudi in občanov. To naj bi dosegali predvsem z odločno, usklajeno in učinkovito družbenopolitično akcijo vseh organiziranih socialističnih sil, še posebej zveze komunistov, ki so dolžne in odgovorne za nadaljnje utrjevanje oblasti ter vodilne vloge delavskega razreda v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja in ustavnih temeljev samoupravne socialistične demokracije. Ocena je, da še nismo ustvarili vseh pogojev za nemoten razvoj samoupravnih in delegatskih odnosov, še več, opazen je trend zmanjševanja materialne osnove samoupravljanja, saj smo s pretiranim administrativnim urejanjem družbenoekonomskih vprašanj zmanjšali vpliv delovnih ljudi in občanov na odločitve o pogojih ustvarjanja in delitve dohodka, s tem pa tudi njihov interes, da aktivno sodelujejo v vseh procesih samoupravnega in delegatskega odločanja.

Ne moremo mimo ocen o uveljavljanju vseh družbenopolitičnih organizacij. Na tem področju našega delovanja smo ugotavljali slabosti pri delovanju v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih, ki še niso v vseh sredinah vključene v prizadevanja za utrjevanje vseh oblik in načinov samoupravnega organiziranja in odločanja delavcev v temeljnih organizacijah ter delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih. Pri tem gre predvsem za uveljavljanje zborov delavcev, delavskih svetov, zborov krajanov in skupščin krajevnih skupnosti kot neposrednih oblik samoupravnega odločanja delovnih ljudi in občanov v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih.

Temeljne delegacije in konference delegacij za skupščine družbenopolitične skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti še niso pridobile enakopravne vloge in položaja pri samoupravnem odločanju delovnih ljudi in občanov v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih. Stanje je na tem področju zaskrbljujoče in njihovo neustrezno delovanje predstavlja resno oviro za nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov. Osnovna naloga subjektivnih sil je, da zagotovi izboljšanje razmer. Osnovne organizacije ZK, ZSS in ZSMS niso še povsod vključene v oblikovanje smernic in stališč za delo delegatov do pomembnih vprašanj, ki so na dnevnih redih temeljnih organizacij oziroma konference delegacij, pri tem pa se aktivnosti premalo usklajujejo. Vloga zbora združenega dela ni uveljavljena in se vpliv združenega dela pri oblikovanju izvajanja in spremljanju politike v družbenopolitični skupnosti premalo čuti. Še vedno se srečujemo, čeprav se je stanje zboljšalo, s pripombami delegatov na vsebino dnevnih redov, preobširna gradiva in rutinske odgovore na vprašanja delegatov. Posledica tega je tudi stalna udeležba delegatov (v povprečju 60%), ki je prispevala tudi k temu, da na volitvah kandidata za predsednika in podpredsednika skupščine nista dobila zadostno število glasov.

Glede na ocene, da delavci preko svojih delegacij še vedno ne uveljavljajo pobud in predlogov za konkretno razreševanje aktualnih vprašanj, se postavlja vprašanje, koliko so si zbor združenega dela skupščine družbenopolitične skupnosti in zbori uporabnikov skupščin samoupravnih interesnih skupnosti že pridobili položaj odločujočega dejavnika za sprejemanje odločitev o pogojih ustvarjanja, pridobivanja in razporejanja dohodka.

Kot politično vprašanje pa je med delovnimi ljudmi in občani v nekaterih krajevnih skupnostih izstopalo tudi forumsko in zaprt delovanje organov družbenopolitičnih organizacij in krajevne samouprave. Tisti del nalog, ki so se nanašale na uveljavitev socialistične zveze kot najširše množične organizacije vseh delovnih ljudi in občanov, preko katere bi z demokratičnim dialogom uveljavljali svoje interese in neposredno vplivali na razreševanje vseh pomembnejših družbenih vprašanj, se v praksi še ni v celoti uresničil. Posebej izstopa vprašanje neuvveljavljanja hišnih in uličnih aktivov SZDL, ki ima neposreden odraz v neorganizirani hišni samoupravi v precejšnjem številu krajevnih skupnosti, predvsem pa v mestnih naseljih in novih stanovanjskih soseskah. Nizka stopnja samoupravne organiziranosti je prisotna tudi v samskih domovih.

V precejšnjem številu krajevnih skupnosti se postavlja vprašanje neorganiziranosti in neaktivnosti mladih v ZSMS, kar se odraža tudi v njihovi premajhni vključenosti v socialistično samoupravno aktivnost, na drugi strani pa so nekateri pod vplivom negativnih tendenc in drugih škodljivih pojavov. Posebno se izpostavlja neurejeno vprašanje delovanja mladinskega centra Zgornja Šiška, pojavljajo se problemi ob organiziranju raznih »kulturnozabavnih« prireditvev v okrilju ŠKUC oziroma Foruma.

Razmere opozarjajo na specifičen družbenoekonomski položaj mladih, ki zahteva aktivno delovanje družbenopolitične organizacije med mladimi v boju za socialistično usmerjenost mladega rodu. Sedanja zelo zahtevna, protislovna in konfliktna narava naših družbenoekonomskih razmer pa nam narekuje poglobljeno proučitev in spremembo našega odnosa do mladih. Še posebej zato, ker so zapazeni pojavi idejne dezorientacije med deli mlade generacije, ki izhajajo predvsem iz nerazumevanja bistva zapletenosti socialističnih samoupravnih organov.

Kot poseben problem, ki sicer zaenkrat še nima političnega obeležja, lahko pa nastane, je vprašanje skrbi za starejše in onemogle občane in med katerimi je precejšnje število takih, katerih gnotne razmere niso najboljše.

c) Družbene dejavnosti

Na področju družbenih dejavnosti smo ustvarili relativno razvit družbeni standard, vendar precej neodvisen od ustvarjenega dohodka, kar kaže, da je dohodek organizacij združenega dela preveč obremenjen in da bo potrebno razvoj in delovanje teh dejavnosti v samoupravnih interesnih skupnostih uskladiti z realnimi možnostmi. To pa terjajo celo vrsto ukrepov, ki bodo prizadeli tako uporabnike kot izvajalce. Zmanjševanje pravic, dosledno spoštovanje normativov, povečanje participacije uporabnikov bo ob zmanjševanju realnih osebnih dohodkov prav gotovo povzročilo odpore pri enih in drugih.

— Temeljni problem na področju otroškega varstva in šolstva ni v številu vključenih otrok, ampak v izredno nizkih osebnih dohodkih zaposlenih. To lahko postane močno žarišče nezadovoljstva, ki je do neke mere tudi prisotno.

Delež učencev v celodnevni osnovni šoli je na enaki ravni kot na začetku tega srednjeročnega obdobja, delež učencev v podaljšanem bivanju pa se je znižal.

Na področju uveljavljanja in razvijanja nekaterih elementov celodnevne osnovne šole je povezanost družbenopolitičnih dejavnikov kljub večjim naporom v krajevnih skupnostih s šolo premajhna. Z nadaljnjo družbenopolitično aktivnostjo pa moramo preseči prakso, da je šola le izobraževalna organizacija ter dati bistveno večji pomen vzgojnemu delovanju za delo in usposabljanje ter razvoju otrok v socialistično samoupravno oblikovano in opredeljeno osebnost. To velja tudi za šole usmerjenega izobraževanja, kjer pa bo potrebno zagotoviti večjo povezanost organizacij združenega dela s šolami pri načrtovanju in zagotavljanju kadrovskih, izobraževalnih in materialnih potreb v okviru posebne izobraževalne skupnosti.

— Na področju zdravstva se je povečal obseg preventivnega zdravstvenega varstva, medicina dela se vse bolj uspešno povezuje z obratnimi ambulanti in v organizacijami združenega dela, vidno je zmanjšanje števila nadur, razrešeno je bilo tudi nekaj prostorskih problemov. Dograjen je nov zdravstveni dom v Medvodah, ki bo omogočil boljše in bolj celovito zdravstveno varstvo občanov na širšem področju Medvod.

Vendar se vse naloge ne uresničujejo dovolj učinkovito in odgovorno (delitev dela, poenotenje kriterijev pomoči,

svobodna menjava, organizacija dela, kvaliteta programa, financiranje, nagrajevanje po delu) in so velikokrat vir slabšanja medsebojnih odnosov in nezadovoljstva, čemur pripisujejo tudi izredno nizki OD.

— Skupnost socialnega skrbstva je zaradi zoženih materialnih možnosti dajala prednost tistim oblikam pomoči, ki predstavljajo osnove za življenje upravičencev. Večji obseg dela oziroma širjenja delovanja strokovnih služb ovira slaba kadrovska zasedba ter velika obremenjenost delavcev s kurativnim delom. Dom starejših občanov vse bolj razvija tudi izvedensko dejavnost, v družabno in kulturno življenje v domu se čedalje bolj vključujejo občani, ki v domu ne živijo. Sami pogoji gospodarjenja in dela pa so vedno težji zaradi naraščanja stroškov in številna oskrbovancev, ki potrebujejo bolnišnično zdravljenje in nego. Pri tem pa dom nima vseh tehničnih, prostorskih in kadrovskih možnosti.

— Predlogi za oženejše števila programov (panog) in številna športnikov v vrhunskem športu v smislu zagotavljanja sredstev za resnično kvaliteto in doslednejšega upoštevanja sprejete zasnove vrhunskega športa v Ljubljani nalezajo na odpore v posameznih panogah, ki izhajajo predvsem iz ozkih lastnih interesov in nerazumevanja koncepta vrhunškega športa.

Poseben problem predstavlja zaradi zmanjšanja obsega sredstev tekoče oziroma investicijsko vzdrževanje nekaterih telesnokulturnih objektov. Z varnostnopolitičnega vidika je potrebno nameniti bistveno večjo pozornost obnašanju publike na nekaterih prireditvah.

— Na področju kulture ni možno spominjati razmerja med obsegom in vrednostjo programov ljubiteljske in profesionalne kulture. To ima za posledico zmanjševanje vrednosti sredstev za razvoj ljubiteljske kulture, pa tudi za izvor nezadovoljstva pri posameznih kulturnometrijskih društvih, ker jim sredstva ne omogočajo pokritje najnujnejših stroškov za programsko delo in materialne stroške.

Najbolj sta se povečali knjižničarska in lutkovna dejavnost, obnovljena je Vodnikova domačija, ki bo zagotavljala boljše pogoje za kulturno delovanje, obnovljena je tudi dvorana v Pirničah. Kulturnometrijska društva (24) se otepajo s finančnimi problemi, čeprav je povsod izredno razvit amaterizem. Narava in vrsta kulturnih prireditev prav gotovo vplivata na varnostno situacijo, zato morajo biti organizatorji prireditve pozorni, ko ponujajo bodisi domača in tuja dela, ali ko povabijo na gostovanje razne skupine iz domovine ali iz inozemstva.

4. Socialističnemu samoupravljanju in družbenopolitični ureditvi nasprotne sile in njihov vpliv na varnostne razmere

Okrepljena družbenopolitična aktivnost v temeljnih sredinah, še posebej v organizacijah združenega dela materialne proizvodnje, je nekatere pojave malomeščanske, potrošniške, skupinske ter privatno lastniške miselnosti in druge pojave odtujenosti človeka nekoliko odrinila v ozadje. Vse to zožuje prostor za delovanje notranjega sovražnika proti socialističnemu samoupravljanju in federativni ureditvi SFRJ, čeprav njegovega vpliva v posameznih sredinah, kjer je ta prisoten, ne smemo zanemarjati.

Ob spletu določenih notranjih in zunanjih okoliščin se ti organizirajo in prilagajajo oblike in način svojega delovanja razmeram. Predvsem izkoriščajo notranje težave gospodarstva in prepočasno uveljavljanje samoupravnih odnosov v posameznih okoljih. Podpahujejo nezadovoljstvo ljudi ob konkretnih neresenih vprašanih, v prvi vrsti skušajo omajati bratstvo in enotnost enakopravnih narodov in narodnosti.

Potencialni nosilci sovražnega in destruktivnega delovanja so:

— zagovorniki buržoaznega pluralizma, kateri poskušajo spodbujati dialog na različnih ideoloških osnovah ter na tej podlagi podpirati buržoazni pluralizem interesov brez zveze komunistov;

— nosilci birokratsko-dogmatskih pozicij in pripadniki politike »trde roke« v administrativno-centralističnem sistemu;

— tehnokratsko in liberalistično usmerjeni posamezniki, ki v svojem delovanju podpirajo politiko vpliva in moči nad dohodkom, privilegija, dušebrižništva in špekulativnega pridobitništva. Na račun privatnih in skupinsko lastniških interesov se skrajno neodgovorno obnašajo do druž-

bene lastnine in družbenih interesov. Verbalno sicer sprejemajo socialistično samoupravljanje kot sistem, v praksi pa zavirajo njegovo uresničevanje, povzročajo nezadovoljstvo delovnih ljudi in občanov itd. V tesni zvezi s tem gre ocenjevati naraščanje gospodarske kriminalitete v občini. Leta 1983 je bilo 91 kaznivih dejanj s tega področja oziroma 46 več kot v letu 1982 ter imajo vse znake naperjenosti k izpodkopavanju našega političnega sistema. Iz poročila družbenega pravobranilca samoupravljanja in delovanja sodišča združenega dela izhaja, da narašča število sporov v organizacijah združenega dela zaradi nezakonitega ravnanja ter nezadostne pravne pomoči delavcem že v samih OZD. Družbeni pravobranilec samoupravljanja je v občini obravnaval več zadev kot leto poprej, pri čemer se spreminja značaj in njihova zahtevnost. Vse več je neustreznih statusnih sprememb OZD, dezintegracij, pomanjkanja ustreznih planskih aktov, neustreznih in nezakonitih delitve osebnih dohodkov in drugih meril za povečanje le-teh zlasti vodilnim delavcem itd. Skozi to je potrebno zasledovati njihove težnje po pridobivanju moči odločanja v gospodarstvu in tudi političnega ugleda. Za zaščito svojih interesov bi bili pripravljeni služiti vsakomur, ki bi jim omogočal oblast nad delavci;

— zagovorniki anarholiberalističnih tendenc ter nezadovoljniji se združujejo na področju kritike vsakega obstoječega, v kar spodbujajo študentsko populacijo k odkritejšemu izražanju nezadovoljstva. Posamezni pojavi so v odajah Radia Študent, ki ironizirajo vsa dogajanja v naši družbi in jih pripisujejo slabemu delu družbenopolitičnih dejavnikov in nedemokratičnosti naše družbe. Podoben trend je opaziti pri študentskem listu Tribuna. V destruktivne namene se izkorišča tudi razne »punk skupine«, ki s formalnim vključevanjem v ZSMS skušajo zagotoviti vpliv na mladino;

— posamezni nosilci klerikalizma in poizkusi obujanja »katoliške akcije« v cerkvi in izven nje, kar se kaže kljub normalnim odnosom med verskimi skupnostmi in samoupravno socialistično družbo. Potencirajo se poizkusi, da se občane deli na verne in neverne, zbirajo se »dokazi«, da so verni zapostavljeni oziroma drugorazredni občani ter na tej osnovi postavljajo pogoje za dialog z družbenopolitičnimi predstavniki. S posameznimi akcijami izven SZDL oziroma organiziranih oblik dela izvajajo razne oblike karitativne dejavnosti. Nekoliko težje gospodarske in politične razmere pogojujejo stopnjevanje pritiska verskih skupnosti, da bi uresničili svoje interese. Tudi vsiljene razprave o tem, ali gre »komunist lahko v cerkev«, ali je »komunist lahko veren«, ... so vključene v te poizkuse. Ta dejavnost pa se nevarno sprehaja ob robu klerikalizma in sektaštva, predvsem tam, kjer so župnijski uradi bolj agresivni;

— posamezniki, ki zavestno javno in anonimno sovražno izpadajo z raznimi napisnimi akcijami, letaki, skrunitvami spomenikov. Lani je bilo obravnavano več primerov napisov in simbolov, anonimk itd.;

Kljub temu, da je število kaznivih dejanj s političnim obelježjem v upadu (1 kaznivo dejanje in 7 prekrškov) in da so jih storili posamezniki, ki med seboj niso bili povezani, nas to ne sme zadovoljiti;

— nosilci nacionalne nestrpnosti spodbujajo slovenski nacionalizem in nestrpnost do drugih jugoslovanskih narodov in narodnosti. Nevarnost ekspanzije tega pojava je ves čas prisotna, saj lahko ob nadaljnjem zaostrovanju gospodarskih razmer dobi konkretne oblike in velike razsežnosti. To prihajajo do izraza predvsem v kolektivih in večjih naseljih, kjer je večje število delavcev oziroma občanov iz drugih republik.

Nacionalizem pa se izraža in krepi tudi na ekonomskem področju, ki prerašča v klasične nacionalistične težnje (očitki, da v drugih republikah ne izvajajo gospodarske stabilizacije, slaba preskrbljenost z domačimi surovinami, nepovezanost gospodarstva, ...);

5. Delovanje zunanjih nasprotnih sovražnih sil

Pri ukrepih in aktivnostih, s katerimi želimo zagotoviti varnost in obrambo naše socialistične samoupravne skupnosti, moramo upoštevati:

a) prisotnost in delovanje obveščevalnih sistemov enega in drugega bloka, ostankov sistemov pred vojno in med njo in katerih cilj je:

— zbrati čimveč podatkov za oceno notranjepolitičnega položaja,

— pridobiti politične zaveznike, ki bi jim v danem trenutku služili kot opora za ustvarjanje napetosti, nemirov, nezaupanja, ... in v končni fazi kot »peta kolona«.

Poleg ilegalnih oblik obveščevalnega dela pa se poslužujejo tudi ilegalnih oblik, kar je glede na veliko odvisnost našega gospodarstva od tujine, odprtost naše družbe v večji meri prisotno, in sicer:

— z različnimi oblikami dolgoročnega poslovnega in političnega sodelovanja s ciljem doseganja večje odvisnosti od njihovega tržišča.

— s povečanjem obiskov raznih strokovnjakov na poslovnih področjih in proučevanje materialov,

— z navezovanjem stikov s posamezniki preko informativnih centrov in zbiranjem kandidatov za študijska potovanja,

— preko naših državljanov, ki so na začasnem delu v tujini, ki so pod močnim indoktrinacijskim vplivom raznih ideologij in prihajajo v stik s sovražno emigracijo,

— z uporabo turističnih potovanj v obveščevalne in propagandne namene,

— s širokim sistemom indoktriniranja preko tujih sistemov javnega obveščanja kot direktnih nosilcev subverzivne propagande;

b) organizirano sovražno delovanje s politično-propagandnimi nameni, ki jo izvaja slovenska politična emigracija. Propagandirati skušajo idejo »narodne sprave« in povečujejo svojo prisotnost v našem prostoru preko klerikalnih struktur.

Politične grupacije se skušajo zediniti proti naši družbenopolitični ureditvi v smislu iskanja »demokratske alternative«, ki izključuje vodilno vlogo zveze komunistov.

c) učinke subverzivne in propagandne indoktrinacije kot posebne oblike pritiska, ki se izvajajo na razne načine iz zahoda in vzhoda. Vzbuja se psihoza negotovosti in defitizma, s poudarjanjem potrebe po spremembi našega družbenopolitičnega sistema, nezaupanje v sposobnost ZK, neuvrščeno politiko itd.

6. Ostala varnostna problematika

a) Splošna kriminaliteta

Stanje ni zaskrbljujoče, kljub dejstvu, da so kazniva dejanja v porastu (število kriminalnih dejanj v letu 1983 je 2699 oz. za 15,8 % več kot leto poprej). Porast kriminalnih dejanj gre pripisati delno nastanku novih sosesk, povečanju števila prebivalstva in pomanjkanju raznih artiklov, predvsem rezervnih delov, na tržišču (tatvine iz osebnih avtomobilov, na gradbiščih delovnih organizacij in prehrambnih artiklov v trgovinah).

V manjši meri so prisotna kazniva dejanja zoper življenje in telo, splošno varnost ljudi in premoženja. Med ostalim izstopa poškodovanje tujih stvari (kar 225 ali 121 več kot v letu 1982). Poseben problem predstavljajo tatvine koles in koles z motorjem, ki so v občutnem porastu, pri čemer je veliko težav pri raziskavah teh tatvin, z ustrežno evicenco ukradenih in najdenih koles itd.

b) Javni red in mir

Na področju javnega reda in miru ne beležimo hujših kršitev, ki bi v večji meri ogrožale ali vznemirjale delovne ljudi in občane.

V letu 1983 je na območju občine zabeleženo 1230 prekrškov zoper javni red in mir, ki jih je storilo 1142 kršiteljev. To je 404 prekrškov oziroma 32,8 % več kot v preteklem letu.

Največ prekrškov zoper javni red in mir je bilo storjenih v KS Milan Majcen, Zgornja Šiška, Dravlje, Šentvid in Medvode, kar je povezano z dejstvom, da so to najbolj gosto naseljene urbane sredine z največ gostinskimi lokali.

Na prvem mestu so kršitve zoper javni red in mir v privatnih stanovanjih (pretepanje +36 %), na drugem mestu pa kršitve v gostinskih lokalih, ki so tudi posledica malomarnega dela strežnega osebja. Po starostni strukturi prevladujejo kršitelji stari nad 25 let. Specifičen problem predstavlja izredno veliko število športnih in zabavnih prireditelj, kjer večkrat prihaja do raznih izgredov in kršitev. Posebej so ti pojavi izstopali na nekaterih tekmah košarkar-

jev Olimpije, kjer je prihajalo celo do šovinističnih izpadov.

c) Prometna varnost

Prometne razmere na območju občine se v letu 1983 v primerjavi z letom 1982 niso bistveno spremenile. Glede varnosti pešcev je prišlo do pozitivnih sprememb v tem, da je bila v minulem letu na zaznamovanih prehodih za pešče postavljena ustrezna razsvetljava, tako da je ogroženost pešcev pri prečkanju vozišča bistveno manjša.

Z dograditvijo severne obvoznice je prišlo do razbremenitve Celovške ceste, predvsem na cdseku med križiščema Celovške ceste z zahodno obvoznico in Celovške ceste z ulico Na Jami, kar ugodno vpliva na varnost prometa na tem delu Celovške ceste. Sedaj namreč tranzitni promet iz smeri Štajerske proti Primorski in obratno poteka po novo zgrajenem odseku severne obvoznice, kar ima za posledico razbremenitev Drenikove ceste in že prej navedenega odseka Celovške ceste.

V globalu je prometna signalizacija na celotnem območju občine dobra.

V minulem letu je prišlo do poslabšanja prometnih razmer na območju Vodice. Na to vpliva močno povečan promet težkih tovornih vozil, ki vozijo po regionalni cesti med Vodiciami in Šmartnem pod Šmarno goro ter Vodiciami in Smednikom. Do velikega povečanja prometa teh vozil je prišlo v zvezi z gradnjo avtoceste Naklo—Ljubljana. Promet tovornih vozil neugodno vpliva na prometno varnost na tem območju predvsem s tem, ker z zemljo in blatom ta vozila onesnažujejo vozišče, kar predstavlja povečano nevarnost za vse udeležence v prometu na teh cestah.

Z vidika števila prometnih nezgod je varnost prometa nekoliko slabša, saj jih je bilo 321 oziroma za 18,4 % več kot leto poprej, medtem ko se je z vidika posledic prometnih nezgod situacija izboljšala. Mrtvih je bilo 12 udeležencev v prometu oziroma 7 manj kot v letu 1982, telesno poškodovanih 320 oziroma 47 manj, prav tako pa je tudi manjša višina materialne škode. V nezgodah je bilo udeleženih tudi 27 otrok, od katerih je eden umrl, 26 pa jih je bilo telesno poškodovanih.

Kot vzroki prometnih nezgod se najčešče pojavljajo neprimerna hitrost, napake v križiščih, vožnja v rdečo luč, prečkanje vozišča zunaj zaznamovanih prehodov za pešce in alkohol. Za izboljšanje prometne varnosti so bili podzeti določeni ukrepi, saj smo poleg rednega dela na območju občine organizirali še 165 pojačanih kontrol in nadzorov prometa. Ti nadzori in kontrole so bili izvajani predvsem na tistih odsekih cest in ulic, kjer se pripeti največ prometnih nezgod. Usmerjeni pa so bili na zagotavljanje tistih kršitev, ki so najpogostejše vzrok prometnih nezgod. V tem okviru je bila posebna pozornost namenjena zlasti preventivni dejavnosti, saj je bilo za razne kršitve prometnih predpisov opozorjenih preko 5.000 udeležencev v prometu. Posebna skrb je veljala zlasti ostarelim, bolnim in otrokom, ki so udeleženi v cestnem prometu.

Zoper storilce cestnoprometnih prekrškov se je dosledno ukrepalo in je tako bilo v lanskem letu za kršitelje hujših prekrškov podanih 1.116 predlogov za uvedbo postopka o prekršku, izrečenih pa je bilo tudi 846 denarnih kazni in izdanih 560 plačilnih nalogov.

d) Delovne nezgode, požari in hujše nesreče

Na območju občine v letu 1983 ne beležimo večjih požarov. Bilo jih je 17, ki so nastali predvsem na kmečkih poslopih, stanovanjskih hišah in nekaj manjših v delovnih organizacijah, kjer pa ni bila ugotovljena naklepnost teh dejanj.

V letu 1983 je bilo obravnavanih 14 delovnih nezgod, pri katerih je en delavec bil smrtno poškodovan, en delavec hudo in 12 delavcev z lažjo telesno poškodbo.

V preteklem letu je bilo obravnavanih tudi 9 iztirjenj na železniških progah, predvsem pri premikanju na železniški postaji Šentvid in Medvode. Pri iztirjenjih ni prišlo do večje materialne škode. V nobenem primeru ni šlo za sabotažo ali naklepnost.

e) Družbena samozaščita

Na področju družbene samozaščite ugotavljamo, da se vedno bolj uveljavlja in krepi med delovnimi ljudmi in ob-

čani, vendar je ta premalo prisotna na nekaterih področjih dela in življenja.

Med storjenimi kaznivimi dejanji je največ premoženjskih deliktov, katerih objekt napada je pogosto družbena lastnina oziroma družbeno premoženje v nekaterih delovnih organizacijah. Družbeno premoženje pa ni izpostavljeno le raznim oblikam odtujevanja, pač pa predstavljajo veliko nevarnost tudi požari, ki so največkrat posledica človeške malomarnosti.

Iz varnostno-političnih ocen nekaterih delovnih oziroma temeljnih organizacij združenega dela je razvidno, da zunanje in notranje varovanje objektov ni zadovoljivo.

Ugotavlja se tudi nezadostno angažiranje samoupravnih in poslovdčnih dejavnikov ter družbenopolitičnih organizacij pri krepitvi in širitvi materialnih osnov dela, krepitvi zavesti in socialističnih samoupravnih odnosov, kar vse mora najti odraz tudi v skrbi za družbeno premoženje, družbena sredstva za delo in gospodarjenje z njimi.

Odločno se moramo zoperstaviti pojavom kot so slab odnos do dela, slaba delovna disciplina, razmetavanje z reprodukcijskimi materiali in energijo, kar je vse resna ovira za doseg ciljev dolgoročne ekonomske stabilizacije. Pri tem je potrebno pristopiti k hitrejšem uveljavljanju samoupravne delavske kontrole v organizacijah združenega dela, ki svoje vloge v skladu z nalogami in oblastmi ter glede na dejanske potrebe ni uveljavila v vseh sredinah.

Vse večja družbena škoda nastaja zaradi malomarnosti in neozaveščenosti tudi na področju požarnega varstva. Nekateri varnostniki malomarno opravljajo naloge, ne poznajo svojih dolžnosti, niso večji pri uporabi sredstev za gašenje požarov in pri uporabi drugih tehničnih sredstev.

Zato morajo komiteji za SLO in DS, samoupravni organi, zlasti pa organi samoupravne delavske kontrole, osnovne organizacije zveze sindikatov, individualni poslovodni organi, hišni sveti, torej vsi, ki sprejemajo ustrezne materialne in druge ukrepe, obravnavati stanje na področju varovanja družbenega premoženja v sklopu ocenjevanja politično-varnostnih razmer v slehernem delovnem oziroma bivalnem okolju. Z načrtno akcijo morajo vsi dejavniki družbene samozaščite stalno usmerjati svoje aktivnosti v obveščanje delovnih ljudi in občanov o nastalih družbeno škodljivih pojavih, kajti informiranje je del vzgoje za uspešno opravljanje nalog družbene samozaščite.

7. Organiziranost in usposobljenost družbenopolitične skupnosti in družbenopolitičnih organizacij za odpravljanje in preprečevanje izrednih razmer

Vloga komiteja za SLO in DS kot politično izvršilnega organa se je v temeljnih samoupravnih okoljih in družbenopolitičnih skupnosti že uveljavila, posebno pri zagotavljanju usklajenosti vseh dejavnikov splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. V okviru stalnih oblik idejnopoličnega usposabljanja so bili predsedniki komitejev in njihovi namestniki usposobljeni za svoje naloge. Vsebinsko usposabljanje je bila posvečena vlogi in metodam dela komitejev, metodologiji ocenjevanja varnostnih razmer, nalogam pri krepitvi družbene samozaščite itd.

V okviru družbenopolitične skupnosti komite za SLO in DS, svet za SLO in DS, predsedstvo OK ZKS in drugih družbenopolitičnih organizacij tekoče spremljajo politično varnostne razmere, moralno politično stanje v enotah teritorialne obrambe, narodne zaščite, aktivnosti pri usmerjanju mladih v vojaške poklice ter sprejemajo ustrezne ukrepe.

Obravnavanje in ocenjevanje politično-varnostnih razmer je v osnovnih organizacijah ZK praksa, ki se uveljavlja tudi v drugih družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih. Ugotavljamo pa, da nekatere ocene niso

v celoti odraz dejanskega stanja v posameznih sredinah. Zaostreni pogoji gospodarjenja, izvajanje stabilizacijskega programa, nerazviti samoupravni odnosi, slabo urejeno nagrajevanje in drugo so primeri, ki povzročajo politično napetost (ustavitev dela, izsiljeni sestanki, neuspeli referendumi, slaba delovna disciplina), na katere pa osnovne organizacije ZK, sindikat in samoupravni organi ne reagerajo pravočasno.

V večini so sprejeti varnostni načrt občine, varnostni načrti krajevnih skupnosti in organizacij združenega dela.

Ocenjujemo, da je pomanjkljivost in pojavom navkljub, ki so že izpostavljeni v tej oceni, družbenopolitična in samozaščitna osveščenost taka, da zagotavlja učinkovito zoperstavljanje poizkusom destabilizacije političnih in varnostnih razmer.

8. Zaključki in ocena

S stališča varnostnih ocen je torej osnovno vprašanje zagotoviti delovanje celotnega političnega in gospodarskega sistema, tako da do možnosti konfliktnih situacij, ki bi prerastle v izredne razmere, ne pride.

Čeprav ocenjujemo, da so politično-varnostne razmere stabilne in jih subjektivne sile obvladujejo, obstajajo indicije za pojave konfliktnih žarišč in elementov izrednih razmer, če bi te naraščale in ob eventualni povezavi z drugimi dejavniki subverzivnega delovanja.

Ocenjujemo, da do takih pojavov lahko pride:

— v organizacijah združenega dela, ki poslujejo z izgubo ali so na meji rentabilnosti. Natančna opredelitev teh organizacij je težavna zaradi trenda slabšanja ekonomskega položaja in različne narave izgub;

— v organizacijah združenega dela, ki so v težki situaciji zaradi politike cen, pomanjkanja finančnih sredstev za zagotovitev obratnih sredstev, sredstev za osebne dohodek in tekoče poslovanje zaradi visokih obrestnih mer na kredite;

— v organizacijah združenega dela, v katerih je bilo že izraženo politično nerazpoloženje z **raznimi izsiljenimi sestanki in prekinitvami** dela, zaradi nizkih osebnih dohodkov, nerazvitih samoupravnih odnosov, nejasnih razvojnih perspektiv;

— na področju družbenih dejavnosti, predvsem vzgoje, izobraževanja in zdravstva, je prisotno nezadovoljstvo zaradi nizkih osebnih dohodkov, ki lahko preraste v konfliktno situacijo ob nadaljnjem zaostrovanju ekonomskih razmer;

— v organizacijah združenega dela in v posameznih drugih okoljih, kjer je izrazito prisotna mešana nacionalna sestava in migracija zaposlenih občanov, bi lahko ob zanemarjanju načel enakopravnosti jugoslovanskih narodov in neustreznem vključevanju v samoupravne aktivnosti prišlo do konfliktnih situacij;

— v krajevnih skupnostih, kjer zaradi nestrokovnih posegov v prostor ali zaradi lokalnih oziroma privatno lastniških interesov pride do nezadovoljstva občanov;

— ter v vseh okoljih in področjih dejavnosti, kjer vloga subjektivnih sil ni ustrezna oziroma usmerjena v krepitve vloge in položaja delavca in občana v obvladovanju vseh pogojev dela in življenja.

Vsi nosilci varnostno-političnega delovanja, predvsem v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih, se morajo seznaniti z vsebino varnostnih načrtov v posameznih okoljih, oceniti varnostno-politične razmere in ki morajo biti sestavni del varnostnih načrtov, ki vsebujejo tudi ukrepe za razreševanje nastalih razmer.

V Ljubljani, 19. 6. 1984

Izhaja od leta 1964 namesto Občinskih razgledov, ki jih je leta 1961 začel izdajati občinski odbor SZDL Ljubljana-Šiška. Naslov: »Javna tribuna«, Ljubljana, Trg prekomorskih brigad 1, soba 405 — Gradivo pripravila za tisk: Skupna strokovna služba občine Ljubljana-Šiška — Tisk: Tiskarna Slovenija, Ljubljana — Po mnenju sekretariata za informacije izvršnega sveta SRS št. 421/1/72 z dne 7. II. 1974 je Javna tribuna oproščena prometnega davka.